

Eduskunta
sosiaali- ja terveysvaliokunta

Asiantuntijalausunto 20.11.2017

Esitetyn aktiivimallin perusajatus on hyvä. Se kannustaisi työttömiä työnhakijoita omaan aktiivisuuteen ja omatoimisuuteen työhaussa. Hyvää on myös se, että aktiivisuuden osoittaminen mahdollistetaan usealla tavalla.

Esityksessä viranomaisvaikutuksia tarkastellaan pääosin työttömyysetuuksien maksajien näkökulmasta. Arviot vaikutuksista TE-hallinnon työtaakkaan jäävät vähäisiksi.

Osa työnhakijoista hakeutuu todennäköisesti työllistymistä edistäviin palveluihin. Tämän seurauksena TE-toimistojen ja erityisesti työttömyysturva- ja palveluneuvonnan palvelujen kysyntä tulee kasvamaan. Työllistymistä edistäviin palveluihin ohjaus perustuu palvelutarpeeseen, eikä omavastuupäivien lisääntyminen voi olla ainoa syy ohjata tai valita työnhakija näiden palveluiden piiriin.

Työllistymistä edistävien palvelujen hankinnat, tarjonta ja hallinnointi kasvaisivat merkittävästi. Palveluihin liittyvään asiakkaiden omatoimiseen ohjautumiseen ja valintaan ei ole olemassa sähköistä järjestelmää, jolloin kasvava kysyntä toisi TE-hallinnolle runsaasti monikanavaisia kyselyjä ja palveluneuvonnan vaatimuksia erilaisine asiakasta koskevine tallennuksineen asiakastieto-järjestelmäämme.

Työllistymistä edistävien palveluiden kysyntä tulee kasvamaan, koska sitä kautta asiakas voi välttää omavastuupäivien lisääntymisen. Kysyntään vaikuttaa myös tarjolla olevien työpaikkojen määrä ja niiden laatu, joka vaihtelee alueittain. Jos kysyntä kasvaa voimakkaasti, vaikeuttaa se TE-toimistojen mahdollisuutta tarjota näitä palveluita, aivan kuten hallituksen esityksessäkin todetaan. Tälläkin hetkellä ruohonjuuritason työkuorma on mittava, joten on haaste suoriutua tästä lisätehtävästä ilman resurssilisäyksiä.

Hallituksen esityksessä työllistymistä edistävillä palveluilla tarkoitetaan TTL 1 luvun 5 §:n 15 kohdassa määriteltyjä palveluita. Näkemyseni mukaan muitakin työvoimaviranomaisen järjestämiä palveluita jotka ovat verrattavissa näihin tulisi huomioida tässä yhteydessä. Olisi ongelmallista, jos työllistymistä edistäviksi palveluiksi luettaisiin vain em. pykälässä listatut palvelut, eikä esimerkiksi erilaiset (mm. ns. tulosperusteiset) työllistymisen pilottipalvelut, joita on käynnissä useilla eri alueilla. Pilottipalvelut sisältävät valmennuksellisia elementtejä, voivat olla kestoaltaan useita kuukausia ja tähtäävät avoimille työmarkkinoille sijoittumiseen. Esitetyssä aktiivimallissa työnhakija ei hyötyisi ko. pilottipalveluihin osallistumisesta.

TTL 2a luvun 12 § 2. kohdassa otetaan kantaa työnhakijan muusta kuin työllistymistä edistävästä palvelusta kieltäytymiseen: Työnhakijalla ei ole oikeutta työttömyysetuuteen 60 päivän ajalta

palvelusta kieltäytymisestä lukien, jos hän ilman pätevää syytä kieltäytyy ”sellaisesta hänelle tarjotusta työvoimaviranomaisen järjestämästä kohtuulliseksi katsottavasta palvelusta, joka on verrattavissa julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa säädettyihin palveluihin”

Olisi mielestäni loogista että pilottipalvelut voisivat olla osa työnhakijan aktiivimallia kun palvelusta kieltäytymisestä ilman pätevää syytä työnhakija voi saada sanktion.

Niclas Tåg
Palvelupäällikkö
Uudenmaan TE-toimisto, Työnvälitys ja yrityspalvelut

puh. 02950 40823,
niclas.tag@te-toimisto.fi